

ΘΕΜΑ: Δημόσια Διαβούλευση αναφορικά με τη χορήγηση Δικαιώματος Χρήσης Ραδιοσυχνοτήτων Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης στη ζώνη συχνοτήτων 3,5 GHz

Αξιότιμοι Κύριοι/Κυρίες

Πρόσφατα, μέσω του ενημερωτικού δελτίου, πληροφορηθήκαμε τις προθέσεις σας όσον αφορά στον πλειοδοτικό διαγωνισμό σχετικά με την εναπομένουσα άδεια για WiMax στο φάσμα των 3.5 GHz. Στα πλαίσια της διαβούλευσης, αλλά και σχετικά με τη διεξαγωγή του διαγωνισμού, θα θέλαμε να εκφράσουμε την άποψή μας, αλλά και τους προβληματισμούς μας σε αυτό το μείζονος σημασίας θέμα που έχει πολύπλευρες προεκτάσεις.

1. Τρέχουσα Κατάσταση

Αυτήν τη στιγμή η Ελλάδα βρίσκεται στην τελευταία θέση της Ευρώπης στη διείσδυση των ευρυζωνικών υπηρεσιών. Υπεύθυνοι για αυτήν την κατάσταση είναι αρκετοί παράγοντες. Όμως αυτό που συναντάει κάποιος ως έντονο σημείο διαφοροποίησης μεταξύ των χωρών είναι ότι ο Έλληνας (σε σχέση με το μισθό του) πληρώνει πολύ περισσότερα συγκριτικά με τον Ευρωπαίο. Αρκετές φορές τον ξεπερνάει ακόμα και σε απόλυτα νούμερα. Ταυτόχρονα "απολαμβάνει" πολύ χειρότερες υπηρεσίες και υποδεέστερα τηλεπικοινωνιακά προϊόντα. Κατά συνέπεια το ποσοστό διείσδυσης ευρυζωνικότητας δεν αποτελεί έκπληξη. Το γεγονός ότι το κόστος είναι ο κυρίαρχος παράγοντας επιβεβαιώνεται από την εμφάνιση μαζικής εισόδου κατά τις μειώσεις των τιμών και τις ανακοινώσεις προσφορών.

Η κατάσταση εμφανίζει σημεία βελτίωσης τον τελευταίο καιρό εξ' αιτίας των παρόχων που "επιδοτούν" την είσοδο του τελικού χρήστη, μειώνοντας έτσι το τελικό κόστος πρόσβασης, ώστε να αυξήσουν την πελατειακή τους βάση. Όμως, οι πραγματικές τιμές εξακολουθούν να είναι υψηλές και εφόσον δεν υπάρξει βελτίωση σε αυτόν τον τομέα, όταν η "περίοδος επιδότησης" σταματήσει, τότε τα ποσοστά διείσδυσης θα παγώσουν ή και θα μειωθούν.

Ο ανταγωνισμός που θα φέρει την πολυπόθητη βελτίωση παραμένει μακρινό όνειρο από τη στιγμή που το κόστος ανάπτυξης ιδιωτικών δικτύων είναι δυσθεώρητο και φυσικά πρέπει να αποπληρωθεί μέσω του τελικού τιμολογίου - κάνοντας τη διαφορά τιμής, σε σχέση με τον ΟΤΕ, πολύ μικρή. Για τους δε παρόχους η κερδοφορία είναι οριακή (εάν τελικά υπάρχει). Οι λύσεις της Αποδεσμοποίησης Τοπικού Βρόχου (Shared & Full LLU) δεν δείχνουν ικανές να βελτιώσουν σημαντικά την κατάσταση από τη στιγμή που για το Shared LLU ο καταναλωτής εξακολουθεί να πληρώνει το πάγιο PSTN/ISDN στον τελικό λογαριασμό του. Στο Full LLU το κόστος είναι υψηλότερο εξ' αιτίας του γεγονότος ότι ο ΟΤΕ χρεώνει ~9€ ανά γραμμή στον εναλλακτικό πάροχο, ο οποίος με τη σειρά του το μετακυλίζει στον τελικό καταναλωτή.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι το συνολικό τηλεπικοινωνιακό κόστος που πληρώνει ένας υπάλληλος βασικού μισθού, δύσκολα πέφτει κάτω από το

10% του μηνιαίου μισθού του, καθώς πληρώνει
Πάγιο PSTN
Κλήσεις PSTN
Πάγιο ADSL
Συνδρομή ISP
Κινητό (πάγιο & κλήσεις ή κάρτα)

2. Πρότυπο WiMax και Επιπτώσεις

Σε αυτή την κακή υπάρχουσα κατάσταση, εμφανίζεται μια νέα τεχνολογία (wimax), η οποία κατά το πρότυπο 802.16-2004 μπορεί να προσφέρει πακέτο τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών αποτελούμενες από:

+ευρυζωνική πρόσβαση στο Internet (web, ftp, email, irc, p2p, vrn κτλ κτλ)
+σταθερή τηλεφωνία μέσω voip
+video/audio streaming

...και κατά το 802.16-2005 specification (mobile wimax), όλα τα ανωτέρω εν κινήσει, επιτρέποντας έτσι την χρήση όλων αυτών των πρωτοκόλλων ασύρματα και κατ' επέκταση προσφέροντας δυνατότητες κινητής τηλεφωνίας over IP.

Να σημειωθεί σε αυτό το σημείο ότι ειδικά για το voip, δεν είναι απαραίτητο ο πάροχος ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης να παρέχει ο ίδιος τέτοιες υπηρεσίες (υπερβαίνοντας πιθανώς το ρόλο του). Από τη στιγμή όμως που ο χρήστης έχει ασύρματη ευρυζωνική πρόσβαση μπορεί φυσικά σαν απόρροια της πολύπλευρης φύσης του διαδικτύου να κάνει αυτοβούλως χρήση διαφόρων ανεξάρτητων υπηρεσιών voip - όπως εξ' άλλου και κάθε άλλου πρωτοκόλλου. Αν η ασύρματη χρήση καταστεί εφικτή ακόμα και υπό συνθήκες κίνησης (mobile wimax), τότε φυσικά θα δύναται να κάνει χρήση όλων των σχετικών πρωτοκόλλων (περιλαμβανομένου του voip) ακόμα και εν κινήσει.

Αυτές οι εξελίξεις για τον καταναλωτή σημαίνουν τεράστια διαφορά κόστους στα τηλεπικοινωνιακά τιμολόγια που πληρώνει, αφού θα μπορεί πλέον να απαλλαγθεί, σε πρώτη φάση (802.16-2004) από τα τέλη σταθερής σύνδεσης και να τα ενσωματώσει στο κόστος πρόσβασης στο internet. Σε δεύτερη φάση (802.16-2005 και μεταγενέστερα) μπορεί να ενσωματώσει και τα τέλη κινητής τηλεφωνίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνονται μέγιστη συμπίεση του τηλεπικοινωνιακού κόστους και τεράστια οφέλη για τον καταναλωτή.

Επιπλέον, οι ISPs απεμπλέκονται από το μεταπρατικό μοντέλο, ενώ είναι σε θέση να υλοποιήσουν και πραγματικά εναλλακτικά δίκτυα στο κομμάτι του last mile, τα οποία μπορούν να γίνουν με λογικά κεφάλαια. Αυτά θα εξασφαλίζουν καλύτερη βιωσιμότητα σε σχέση με τα ενσύρματα / επίγεια δίκτυα τα οποία απαιτούν μεγάλα ποσά, ενώ χαρακτηρίζονται από αμφίβολα επίπεδα κέρδους και τη διαιώνιση της σχέσης εξάρτησης με τον ΟΤΕ.

Ως αποτέλεσμα της συγκεκριμένης εξέλιξης θα αναμενόταν ουσιαστική αύξηση του ανταγωνισμού, αφού οι σταθερές και κινητές υπηρεσίες θα

αναγκαστούν να προσαρμοστούν στα νέα, μειωμένα επίπεδα τιμών.

Και ενώ όλα αυτά είναι τόσο θετικά για τους καταναλωτές, τις επιχειρήσεις, το κράτος, την τεχνολογική πρόοδο, την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα, υπάρχουν κάποιοι που πλήττονται από μια τέτοια πραγματικά ανταγωνιστική αγορά.

Αυτοί δεν είναι άλλοι από τους ίδιους στους οποίους έχετε πολλάκις επιβάλλει πρόστιμα για μονοπωλιακές και ολιγοπωλιακές τακτικές και οι οποίοι κινούνται σε ένα φάσμα από απλές παρεμποδίσεις (επίδοξων) ανταγωνιστών έως εναρμονισμένες πρακτικές αυξήσεων και νόθευσης του ανταγωνισμού. Αναφερόμαστε προφανώς στον ΟΤΕ και στις εταιρίες κινητής τηλεφωνίας που έχουν βασίσει τα τεράστια κέρδη τους επάνω σε υπερτιμολογήσεις των τηλεπικοινωνιακών προϊόντων τους, γνωρίζοντας πάντοτε, ότι είναι ουσιαστικά ασφαλείς από ανταγωνισμό.

Σε περίπτωση όμως που αυτή η νέα τεχνολογία γίνει διαθέσιμη στο ευρύ κοινό, η "αξία" των υπερτιμολογημένων προϊόντων τους τίθεται υπό αμφισβήτηση. Συνεπώς είναι αναμενόμενο ότι έχουν κάθε ορθολογικό συμφέρον να την αποτρέψουν με κάθε μέσο.

Στην προκειμένη περίπτωση υπάρχει σοβαρή πιθανότητα να καταφέρουν την αποτροπή με την απόκτηση των αδειών WiMax απ' τους ίδιους. Ως προς αυτήν την κατεύθυνση φαίνεται να υπάρχει πλήρης επιτυχία, αφού ούτε ένας πάροχος ευρυζωνικών υπηρεσιών δεν προβλέπεται ότι θα λάβει σχετική άδεια, ενώ ως κάτοχοι αυτή τη στιγμή φέρονται απευθείας ή έμμεσα ο ΟΤΕ (κατ' επέκταση Cosmote) και η Q (κατ' επέκταση η TIM).

Σας υπενθυμίζουμε πως παρά το ότι οι τρεις πρώτες αδειοδοτήσεις έχουν γίνει ήδη από το 2001, δεν έχει γίνει καμμία προσπάθεια από τις εν λόγω εταιρίες για την παροχή ευρυζωνικών συνδέσεων με την τεχνολογία αυτή, ούτε καν σε πιλοτικό – πειραματικό στάδιο περιορισμένης γεωγραφικής κάλυψης.

Επίσης, οι υποχρεώσεις της εταιρίας που θα λάβει την 4η άδεια χρήσεως των εν λόγω συχνοτήτων, δηλαδή για γεωγραφική κάλυψη στο 20% του πληθυσμού, δε συνεπάγεται ότι η εν λόγω υπηρεσία θα έχει τα πραγματικά ποιοτικά χαρακτηριστικά μιας ευρυζωνικής σύνδεσης ή/και μια τιμολόγηση που να κάνει την συγκεκριμένη υπηρεσία ελκυστική.

3. Οι ενέργειες της ΕΕΤΤ

Όσον αφορά τους προβληματισμούς μας σχετικά με τις ενέργειες της ΕΕΤΤ στο θέμα, αυτοί σχετίζονται με

(1) Τον πολύ μικρό αριθμό αδειών

(2) Την πλειοδοτική διαδικασία. Ακόμη και αν τα μεγάλα συμφέροντα δεν εμπλέκοντο, η διαδικασία της πλειοδοσίας από μόνη της είναι κάτι αρνητικό για την εξέλιξη της ευρυζωνικότητας. Σε αντίθεση π.χ. με μια συχνότητα ραδιοφώνου ή τηλεόρασης, όπου ο πολίτης ακούει / βλέπει ένα πρόγραμμα χωρίς κάποιο κόστος για τον ίδιο, στη συγκεκριμένη περίπτωση θα κληθεί να πληρώσει το τελικό τιμολόγιο που θα έχει μετακυλισμένο το ιδιαίτερα υψηλό κόστος αδειοδότησης που προστίθεται στο κόστος ανάπτυξης

ασύρματης υποδομής. Ως αποτέλεσμα το wimax, καθίσταται με τεχνητό τρόπο μη-ανταγωνιστικό. Κατά συνέπεια εδώ έπρεπε να μπει μια διαφορετική μορφή διαγωνισμού.

(3) Το μη χαρακτηρισμό των προαναφερθεισών εταιρειών ως έχουσες σύγκρουση συμφερόντων. Δυσκολευόμαστε να κατανοήσουμε πώς μπορεί να προκύψει ανάπτυξη των συγκεκριμένων τεχνολογιών από αυτούς που μόνο να χάσουν έχουν από την εισαγωγή των τελευταίων.

(4) Τον χαρακτηρισμό της άδειας wimax εξελισσόμενου προτύπου (802.16-2004 => 802.16-2005) που σύντομα θα επιτύχει mobile status, ως "Σταθερής Πρόσβασης" ειδικά όταν είναι γνωστή από τώρα η μετεξέλιξη του τωρινού specification. Ταυτόχρονα σε ορίζοντα 10ετίας (που είναι η περίοδος της άδειας) θα ήταν παράλογο να πιστεύουμε ότι θα χρησιμοποιείται συνεχώς το 802.16-2004 αντί πχ του 802.16-2005, -2006, -2009 ή -2015 με πολλαπλάσιες ή/και ενοποιημένες δυνατότητες. Άλλωστε τα πρότυπα που αποτυγχάνουν να καλύψουν το πλήρες φάσμα των αναγκών σταθερής και κινητής πρόσβασης, αναγκαστικά θα εξαλειφθούν ως οπισθοδρομικά σε σχέση με εναλλακτικά, ολοκληρωμένα, πρότυπα, αλλά και ως μη ανταγωνιστικά από τη στιγμή που απαιτούν παράλληλη υλοποίηση δικτύου σταθερής & κινητής πρόσβασης με το διπλό κόστος.

4. Προτάσεις

Στα πλαίσια λοιπόν της προώθησης των συμφερόντων των πολιτών, της ανάπτυξης της ευρυζωνικότητας, της προόδου της χώρας, της διαφάνειας και της υγιούς λειτουργίας του ανταγωνισμού **προτείνουμε:**

(1) Σημαντική αύξηση των διαθέσιμων αδειών (και σε άλλες συχνότητες πέραν των 3.5GHz)

(2) Την παροχή επιπλέον αδειών, τουλάχιστον δέκα (10) ανά νομό ή δήμο, προκειμένου να δραστηριοποιηθούν τοπικοί παράγοντες είτε δημόσιοι (πχ ΟΤΑ), είτε ιδιωτικοί. Οι άδειες αυτές επίσης μπορεί να είναι σε διαφορετικές συχνότητες από τις τέσσερις αρχικές εάν χρειαστεί. Σε κάθε περίπτωση όμως θα πρέπει να επανεξεταστούν οι οικονομικοί όροι αδειοδότησης.

(3) Αποκλεισμό από σχετικούς διαγωνισμούς όσων έχουν προφανή σύγκρουση συμφερόντων ή θέσπιση όρων οι οποίοι θα εξασφαλίζουν ότι οι κάτοχοι άδειας θα προσφέρουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες, εντός της διετίας, **σε ανταγωνιστικές τιμές.**

(4) Επανεξέταση της άδειας σε περίπτωση που γίνει εξαγορά εταιριών-κατόχων από εταιρίες με ύποπτα ή συγκρουόμενα κίνητρα ως προς την ανάπτυξη δικτύων wimax.

(5) Αντί της πλειοδοσίας που απειλεί τη βιωσιμότητα του wimax με μετακύλιση του κόστους της στους καταναλωτές, συνδυαστική φόρμουλα με πλειοδοσία ποιοτικών στοιχείων (ταχύτητες, ποσοστά κάλυψης γεωγραφικών περιοχών) με παράλληλη μειοδοσία άλλων παραγόντων, όπως πχ τελικού κόστους που φυσικά καθορίζει την προσιτότητα της υπηρεσίας. Το προτεινόμενο από εσάς σύστημα θεωρούμε ότι με τις

δεσμεύσεις για συγκεκριμένα ποσοστά κάλυψης δεν υποχρεώνει με κάποιο τρόπο τις εταιρίες να υπερβούν τη σύγκρουση επιχειρηματικών συμφερόντων και να παρέχουν ποιοτικές **και κυρίως (όπως προαναφέραμε) οικονομικά προσιτές** υπηρεσίες, αφού αυτές θα ανταγωνιστούν τις παραδοσιακές δραστηριότητές τους.

Επίσης, ως σκέψη (ειδικά στην περίπτωση της μόνο μιας εναπομένουσας άδειας), θέτουμε μια εναλλακτική λύση αδειοδότησης με κάποιο ειδικό καθεστώς σε έναν κοστοστρεφικό φορέα / μεσάζοντα - διαχειριστή ενός δικτύου wimax, ο οποίος θα παίξει το ρόλο της διασύνδεσης μεταξύ παρόχων και τελικού καταναλωτή. Η συγκεκριμένη λύση θα έκανε εφικτά και προσβάσιμα σε όλους τα άμεσα και έμμεσα πλεονεκτήματα του wimax, ενώ ακόμη και τα κόστη ανάπτυξης ενός τέτοιου δικτύου θα μπορούσαν να επιμεριστούν σε όλους τους συμμετέχοντες του εγχειρήματος λόγω της αποφυγής παραλληλισμού έργου κατά την υλοποίηση - καθιστώντας το ακόμα πιο προσιτό.

Κύριοι/Κυρίες,
Αναγνωρίζοντας το θεσμικό σας ρόλο απέναντι στους πολίτες / καταναλωτές, καθώς και τη σημασία των πράξεων σας όσον αφορά το ευρυζωνικό και τηλεπικοινωνιακό μέλλον της χώρας, αισιοδοξούμε ότι θα λάβετε σοβαρά υπόψιν σας τις παραπάνω προτάσεις, οι οποίες έχουν ως μοναδικό τους σκοπό τη βελτίωση των τηλεπικοινωνιακών συνθηκών στην Ελλάδα και το τέλος της διαιώνισης της έλλειψης ανταγωνισμού με τις επακόλουθες *ex ante* ρυθμίσεις που αναγκαστικά επιβάλλετε.

Οι κάτωθι υπογεγραμμένοι
Αλέξανδρος Συκαμιώτης
Τεχνικός Δικτύων
alekshs@hotmail.com
Καβαφη 1 Μαρουσι 15126

Παπαδόπουλος Ιωάννης
Πολ.Μηχανικός, Σύμβουλος Πληροφορικής
info@yiapap.com
Τέρμα Ανεμόνων Τ.Θ. Δ2033 57001 Θέρμη, Θεσσαλονίκη

Λιακάκης Κωσταντίνος
Αναλυτής-Προγραμματιστής
2310 998370

Σαραφιάν Αλέξ
Προγραμματιστής
Καλλιρρόης 12, Ν.Κόσμος, Αθήνα

Παυλίδης Σάββας
Μαθηματικός, Αναλυτής-Προγραμματιστής
2310 573300

Κουτσοπιάς Πάνος
Ιδιωτικός Υπάλληλος
Κωσταντινουπόλεως 35, Βοτανικός, Αθήνα

Αγγέλικας Νικόλαος
Φοιτητής Πληροφορικής
210 4949294

Καπάτος Αποστόλης
Τεχνικός Η/Υ
6946 205612

Τσακούμης Αντώνης
Τραπεζικός Υπάλληλος
Λομβάρδου 66 - 11474 – Αθήνα

Μητρόπουλος Πέτρος
Ηλεκτρονικός
6973 677717

Ζαχαριουδάκης Ιωάννης
Μεταπτυχιακός Φοιτητής
2831 053231

Τασιούλης Γιώργος
Ελεύθερος Επαγγελματίας
6947 639284

Παπαδάκης Ιωάννης
Φοιτητής
6944 649695

Ματαράγκας Άγγελος
Ηλεκτρονικός Μηχανικός
6947 835998

Μαραγκάκης Κωνσταντίνος
Σύμβουλος Επιχειρήσεων
Θεσσαλονίκης 5, Χολαργός, Αθήνα

Χανδράς Μάρκος
Φοιτητής
2610 221466

Τσαπαδίκος Ευρυπίδης
Πολ.Μηχανικός – Υπεύθυνος Μηχανογράφησης
2310 897205

Αρούτης Αριστείδης
Database Architect
Παρθενώνος 26-8 Ακρόπολη, Αθήνα

Βλαχόπουλος Γιώργος
Φοιτητής
6997 002522

Τομπουλίδης Παύλος
Ιδιωτικός Υπάλληλος
Κάσσου 25, Δράμα

Κουγιουμτζής Βασίλης
Φοιτητής
6944 861377

Αδάμης Αντρέας
Ελεύθερος Επαγγελματίας
210 9219448

Κουλούρης Άγγελος
Τεχνικός Η/Υ
6949 134464

Κωνσταντάτος Γεράσιος
Τεχνικός Hardware
2671 081641

Στρατουρά Μαρία
Φοιτήτρια
6948 050930